

LÄRMODELLER om kvalitetsregister i vårdutbildningarna - till gagn för vårdens förbättringsarbete

BAKGRUND

Nationella plattformen för förbättringskunskap (NPFK) sökte och beviljades medel av Beslutsgruppen för Nationella Kvalitetsregister för projektet Lärmodeller I och II. Det pågår en särskild satsning på och finansiering av Nationella Kvalitetsregister för att utveckla och förbättra vården i Sverige där bl.a. användning av kvalitetsregister är ett nytt och prioriterat område i vårdutbildningarna.

I Lärmodeller I gjordes bl.a. en nationell kartläggning där resultatet visade att det finns en stor variation i landet avseende hur lärosätena integrerar kvalitetsregister i undervisningen av förbättringskunskap, i genomförande av förbättringsarbeten eller som resurs i annan undervisning. I kartläggningen medverkade personer från lärosäten, landsting, kvalitetsregister och registercentra. Som en sekundär effekt initierade kartläggningen tillkomsten av flera lokala projekt.

Lärmodeller II är ett samverkansprojekt mellan lärosäten, landsting och registercentra. Projektet lägger sin tyngdpunkt på fem geografiskt spridda lokala projekt. Avsikten är att utforska hur lärande om förbättringsarbete med stöd av kvalitetsregister samt interprofessionellt lärande kan utvecklas inom vårdens grundutbildningar.

Syftet för Lärmodeller II:

- Genomföra, samordna och stötta lokala projekt för integrering av teoretiskt och verksamhetsförlagt lärande om kvalitetsregister som resurs i förbättringsarbete
- Vidareutveckla Lärandespåret för studenter, lärare och VFU- ansvariga på nationella Kvalitetsregisterkonferensen 2015
- Genomföra en Interprofessionell Inspirationsdag kring hur Kvalitetsregister och förbättringskunskap bidrar till Hälso- och sjukvårdens utveckling. Konferensen avses även fungera som slutredovisning för Lärmodeller II

Projektets övergripande målsättning är att stödja användningen av kvalitetsregister i kliniskt förbättringsarbete inom universitets- och högskoleutbildningen samt att testa och utveckla bra lärmodeller kring hur morgondagens medarbetare tillsammans med dagens verksamheter kan öka värdet av kvalitetsregister som hjälp i förbättringsarbetet. Den övergripande målsättningen uppnås genom att:

- Genomföra lokala projekt som identifierades i Lärmodeller I
- Öka kunskapen som genereras av lokala projekt om integrering av teoretiska och verksamhetsförlagt lärande om kvalitetsregister som resurs i förbättringsarbetet
- Sprida kunskaper och erfarenheter från lokala projekt nationellt
- Synliggöra hur olika aktörer t.ex. lärosäten, vårdverksamheter och registercentra använder data från kvalitetsregister och förbättringskunskap och hur en fördjupad samverkan mellan de olika aktörerna kan utvecklas
- Leverera rapporter med lärmodeller till stöd för universitetens och vårdverksamheternas pedagogiska utveckling inom förbättringskunskap.

Projektorganisationen

Projektgruppen består av representanter från NPFK: Helena Teglund, Ebba Berglund, Staffan Pelling, Karin Thörne, Helle Wijk och Margareta Albinsson, samt representanter från fem lärosäten: Tomas Kirkhorn (Lunds universitet), Inger Jansson (Göteborgs universitet), Sofi Fristedt Jönköping University), Staffan Pelling, (Linköpings universitet) och Catrine Jacobsson (Umeå universitet). Nationell projektledare: Ylva Fredholm Ståhl som rapporterar till styrgruppen för NPFK.

Tidplan

Projektet Lärmodeller II startade 2015-01-01 och avslutas 2016-09-30

Planeringsfas

Nätverk och samverkan

Under vårterminen pågick i de fem lokala projekten arbetet med att bygga infrastrukturen kring samverkan, bygga nätverk och implementera syfte och mål med projektet Lärmodeller. Alla lokala projekt har bildat en projekt- och referensgrupp som inkluderar representanter från lärosäten, vårdverksamheten, registercentrum samt student- och patient representanter. Samtliga fem lokala projekt har uppsatta delmål relaterade till det övergripande målet. De lokala projekten har olika förutsättningar vilket också leder till olika vägar för att nå målen. Förberedelsearbetet har omfattat upplägg av workshops, enkätkonstruktion, planering och upplägg av valbar kurs i förbättringskunskap, inventering av kursplaner för samordning och struktur, lärandespåret, interprofessionellt lärande i team, riktade studieuppgifter, utvärderingsformer mm.

Studentmodul

Projektet har tillsammans med RiksStroke ansökt medel för 2016 för utveckling av en studentmodul. RiksStroke används av alla professioner såsom läkare, sjuksköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter vilket är optimalt för interprofessionell samverkan. En testmodul kan fungera som ett verktyg för att underlätta interprofessionell integrering av teoretiskt och verksamhetsförlagt lärande om kvalitetsregistret som resurs i förbättringsarbete. ett annat syfte är att synliggöra hur olika aktörer, tex lärosäten, vårdverksamheter, registercentra och enskilda kvalitetsregister använder data från kvalitetsregister och förbättringskunskap och hur en fördjupad samverkan mellan de olika aktörerna kan utvecklas.

Genomförandefas

Interprofessionellt lärande i team

För att öka kunskapen om integrering av teoretiskt och verksamhetsförlagt lärande om kvalitetsregister genomförs under hösten 2015 flera piloter. I samverkan mellan lärosäten, klinisk verksamhet och registercentrum kommer studenter att i interprofessionella team lära om förbättringsarbeten med utgångspunkt från kvalitetsregister (Umeå- strokeenheten och Riksstrokeyregistret, Linköping- geriatrisk vårdavdelning, Jönköping – ortopedi och geriatrik).

Ny valbar kurs i förbättringskunskap

En pilot (Göteborg) genomför under höstterminen 2015 en helt ny valbar kurs i förbättringsarbete på sjuksköterskeprogrammet. Fokus ligger på att använda kvalitetsregister i vårdens förbättringsarbeten. Studenter i team med personal på klinik och registercentrum identifierar förbättringsområden med fokus på kvalitetsregister. En kartläggning av hela grundutbildningen på sjuksköterskeprogrammet i Göteborg har genomförts för att arbeta med progression i ämnet förbättringskunskap där kvalitetsregister ingår som ett verktyg i vårdens förbättringsarbete.

Enkät om kunskapsläget hos lärare

En enkät med frågor gällande kännedom och kunskaper inom förbättringskunskap och kvalitetsregister har gått ut till lärare på ett antal lärosäten i Skåne. Med resultat från enkäten genomförs flera workshops under höstterminen för att under vårterminen göra nya mätningar för att undersöka om insatser har lett till förbättringar av kunskapsnivån.

Lärandespåret

Projektet Lärmodeller II strävar efter att registeranvändning ska vara en naturlig del i vårdens förbättringsarbete redan under utbildningen. Sedan start har projektet vid tre tillfällen bjudit in studenter, lärare och handledare från vårdutbildningarna för att delta i ett särskilt **Lärandespår**. Rekryterade deltagare är oftast involverade i det lokala projektets arbete på ett eller annat sätt. Lärandespåret har funnits med på kvalitetsregisterkonferensen 2014 och 2015 samt under VFU konferensen 2015.

Utbildningsmaterial

Två filmer om kvalitetsregister riktade till lärare och studenter är färdiga att använda. Den första filmen är en introduktion om kvalitetsregister och den andra filmen handlar om kvalitetsregister som underlag i förbättringsarbete. Filmerna är producerade av Registercentrum Sydost. Utvecklade och framtagna studieuppgifter genomförs i interprofessionella team på VFU.

Spridning av projektets arbete

- En uppdatering av projektets arbete och utveckling sker på Nationella Plattformen för Förbättringskunskaps hemsida, www.forbattningkunskap.se
- Projektet har deltagit på Nationella kvalitetsregisterkonferensen med Lärandespåret 2014 och 2015 samt VFU konferensen hösten 2015.
- faktablad om projektet, www.forbattningkunskap.se
- Ett abstract för muntlig presentation av projektet har skickats in till International Forum 2016.
- Ett abstract för muntlig presentation av projektet skickas i november 2015 in till den Nationella kvalitetsregisterkonferensen 2016
- abstract till postrar skickas in i november 2015 till den Nationella kvalitetsregisterkonferensen 2016

Utvärderingsfas våren 2016

De lokala projekten kommer att använda olika former för utvärderingar av sina piloter. Projektet kommer att leverera en rapport till alla lärosäten i landet där exempel på resultat från piloter kommer att presenteras. Styrkor i projektet är att många aktörer är involverade och att de lokala projekten har använt olika former/modeller för att integrera förbättringskunskap med stöd av kvalitetsregister.

Dock kommer flera frågor att vara obesvarade. Har de olika vägarna för att nå målen haft någon betydelse för resultatet? Hur ser framgångsfaktorerna ut? Har samverkan och nätverk haft någon betydelse? Vilka lärdomar kan vi dra av att implementeringen ser olika ut? Hur hanteras motgångar?

Eftersom tillförlitligheten för projektets resultat lägger grund för hållbarhet och långsiktighet ställer det stora krav på utvärderingen. Flera av dessa frågor kan besvaras om en fördjupad analys genomförs av material och processer i de fem lokala projekten. För denna utvärdering behöver projektet utökade medel.

2015-11-04

Ylva Fredholm Ståhl

Projektledare, Jönköping Academy, mobil 070 6314281

